

Jernbaneverket

TILSYNSRAPPORT NR. 2016-12 **Tilsynsmøte om sporfeil**

1	Bakgrunn og mål	3
2	Oppsummering	3
3	Avvik.....	5
4	Observasjoner	5
5	Andre forhold.....	5
6	Om tilsynsmøtet	5
6.1	Administrative data	5
6.2	Gjennomføring av tilsynsmøtet.....	5
6.3	Kriterier for tilsynsmøtet.....	5
6.4	Om funn fra tilsynsmøte	5
6.5	Rapport fra tilsynsmøtet	6
	Vedlegg 1 – Deltagerliste tilsynsmøtet	7

1 Bakgrunn og mål

Kjente risikoforhold er et av de prioriterte temaene Statens jernbanetilsyn (SJT) har for oppfølging av Jernbaneanverket (JBV) i 2016. Dette omfatter blant annet Jernbaneanverkets oppfølging av sporfeil. Temaet omfatter tiltak for å sikre kontroll med hvor sporet ligger og om det flytter seg, tiltak for å hindre solslyng, sikring av sporet ved ekstremvær samt kontroll av sporet etter utførte arbeider mv.

JBV fikk fornyet sin sikkerhetsgodkjenning i 2012. I tilknytning til SJTs saksbehandling og vedtak om sikkerhetsgodkjenningen ble det gjennomført en særskilt oppfølging av blant annet sporets beliggenhet fra SJTs side, og JBV la i 2013 frem en plan for varig utfestelse av linjen (VUL/GVUL) for å ta igjen et etterslep når det gjaldt å ha kontroll på beliggenheten av sporet. Varig utfestelse av linjen er en metode der sporets teoretiske beliggenhet refereres som relativ beliggenhet i forhold til egne VUL-merker langs sporet. Geodetisk varig utfesting av linjen (GVUL) er en metode for å definere sporets teoretiske beliggenhet som en linjeberegning, koordinatfestet i et geodetisk fastmerkenetts referansesystem.

Hovedtema for dette tilsynsmøtet var analyser og iverksatte tiltak på bakgrunn av skinnbrudd og solslyng, hvilke vurderinger som er gjort av behovet for utarbeidelse av trendanalyser for å kunne se utviklingen av sporfeil over tid, hvilken oversikt JBV har over hvor godt værberedskapen fungerer, kontroll over om nøytralisering foretas i henhold til teknisk regelverk etter sporarbeider, samt kriterier for stenging eller kompensierende tiltak ved sporfeil.

Tilsynsmøtet ble gjennomført på bakgrunn av tilsynets fastlagte tilsynsprogram.

2 Oppsummering

JBV presenterte en gjennomført analyse av solslyng. Analysen er gjennomført med utgangspunkt i fire utvalgte baneområder, Bergensbanen, Dovrebanen, Gjøvikbanen og Nordlandsbanen. For Dovrebanen viser analysen at nærmere sju av ti tilfeller av solslyng har oppstått etter sporarbeider. SJT mener at dette indikerer en sammenheng mellom solslyng og sporarbeider når det gjelder Dovrebanen. Mottatte rapporter av uønskede hendelser til SJT understøtter dette. Den gjennomførte analysen inneholder noen anbefalinger for å hindre solslyng. JBV kunne ikke redegjøre for noen ledelsesmessig konklusjon og beslutning i forhold til disse anbefalingene. SJT forventer en slik beslutning.

JBV redegjorde for hvilke trendanalyser som gjøres på overordnet nivå. Det ble uttrykt at trendanalysene følges opp lokalt, men ikke sentralt. SJT forventer at det treffes konklusjoner og besluttes eventuelle tiltak også sentralt, og at resultatene av trendanalysene blir en del av underlaget for risikovurderinger.

JBV presenterte ulike alternativer som vurderes når det gjelder hvordan JBV skal skaffe seg oversikt over hvordan værberedskapen fungerer. SJT forutsetter at det konkluderes og besluttes hvordan slik oversikt skal sikres.

Jernbaneanverket redegjorde for hvilke rutiner som gjelder for å sikre at nøytralisering skjer i henhold til regelverket etter sporarbeider. Gjennom kontroll av skjema for påsetting av trafikk sikres at sporet ligger i rett posisjon før nøytralisering skjer. Gjennom kontroll av sveiserapport som skal leveres før påsetting av trafikk sikres at nøytralisering er foretatt før det settes trafikk på sporet. SJT mottar en del rapportering av uønskede hendelser som kan indikere at nøytralisering ikke konsekvent gjennomføres

etter sporarbeider. SJT forventer derfor at JBV fører kontroll med etterlevelsen av de ovenfor beskrevne rutinene.

Jernbaneverket opplyste at fremdriften for VUL/GVUL i hovedsak skjer etter planen.

Rapportdato: 07.06.2016

Arild Bruun
Revisjonsleder

Erik Ø. Reiersøl-Johnsen
Direktør

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signaturer

3 Avvik

Det ble ikke konstatert nye avvik som følge av tilsynsmøtet. I rapporter fra tilsynsmøter som er oppfølging av status på tiltak for å rette pålegg fra tidligere tilsyn vil det oftest ikke være hensiktsmessig å angi samme avvik på nytt selv om avvik ikke er fullstendig lukket.

4 Observasjoner

Det ble ikke notert nye observasjoner som følge av tilsynsmøtet.

5 Andre forhold

Det ble ikke notert andre forhold under tilsynsmøtet.

6 Om tilsynsmøtet

6.1 Administrative data

Saksnr.:	16/16
Tidspunkt for tilsynsmøte:	04.05.2016
Kontaktperson:	Tone Bjerkestrand
Tilsynsteam:	Ine Ancher Grøn, Kåre Bøklepp, Geir Hagbø, Arild Bruun

6.2 Gjennomføring av tilsynsmøtet

Tilsynsmøtet ble gjennomført 04.05.2016.

6.3 Kriterier for tilsynsmøtet

Kriteriene for tilsynsmøtet er kravene som er stilt i jernbanelovgivningen. En oversikt over jernbanelovgivningen med kommentarer er gitt på: <http://www.sjt.no/no/Lover-og-forskrifter/>.

6.4 Om funn fra tilsynsmøte

Tilsynsmøte er et formelt møte initiert av tilsynet for å fremskaffe tilsynsbevis og vurdere i hvilken grad bevisene oppfyller kriteriene. Tilsynsbevisene vil være grunnlaget for funnene. Statens jernbanetilsyn grupperer funn fra tilsyn i avvik og observasjoner

Avvik er mangel på oppfyllelse av krav i eller i medhold av lov,

Observasjon er forhold som ikke er avvik, men som kan utvikle seg til det.

6.5 Rapport fra tilsynsmøtet

Statens jernbanetilsyn praktiserer negativ rapportering fra tilsyn. Det vil si at tilsynsrapporter i hovedsak omhandler manglende samsvar med jernbanelovgivningen. Forhold der kravene er tilfredsstillende oppfylt beskrives normalt ikke.

Tilsynsmøter innebærer i liten grad verifisering. Det innebærer at det kan eksistere mangler som ikke er blitt avdekket.

Vedlegg 1 – Deltagerliste tilsynsmøtet

Fra SJT:

Ine Ancher Grøn
Kåre Bøklepp
Geir Hagbø
Arild Bruun

Fra Jernbaneverket:

Tone Bjerkestrand
Lars Ola Bækkevold
Morten Tanggaard
Christopher Bach
Geir Harald Ingvaldsen